

1986

13

Nr

DADZIS

SATĪRAS
UN HUMORA
ŽURNĀLS.
IZNĀK
KOPŠ
1957. GADA
DIVAS REIZES
MĒNESĪ

© LKP CK izdevniecība
«Dadzis», 1986.

— Liels darbs padarīts un — miers!
— Var teikt arī otrādi.

K. LIEDE

LABDIEN, «DADŽĪT»!

Dzīvē notiek visādi. Reizēm gadās nopirkt cauru katliņu vai spaini. Bet man Liepājā, tirdzniecības namā «Kurzeme», iznāca par četriem rubļiem nopirkt cauras zeķu bikses, ko ražojusi Rīgas zeķu fabrika «Aurora».

Tikai nedomā, «Dadzīt»; ka tās bija jau valkātas un noplēstas, tā teikt, ilgstošas ekspluatācijas gaitā. Šīs zeķu bikses bija cauras jau no sāktā gala vai, precīzāk, tās nebija pēdu pirkstgalos aizdarinātas. Zinu dāmas, kas prastu novalkāt arī šādu pusfabrikātu. Taču es pie tām nepiederu. Un, lai «Auroras» zeķu meistaru kontrolieri uz priekšu citīgāk brāķētu savu uzņēmuma produkciju, nosūtu šo eksponātu Tev.

I. FRĒMA,
Liepājā

MĪĻO «DADŽĪT»!

Dzīvoju, var teikt, skaistā vietā. Mūsu mājas atrodas pie dzelzceļa, pa kuru brauc vilcieni uz Tallinu, Leningradu, Siguldu. Ļoti skaists skats paveras uz Bābelītes ezeru. Bet ir viena nelaime, kas mani arī pamudināja rakstīt Tev šo vēstuli. Rudeņos, pavasaros, vasarās, kad iespējams visvairāk elpot svaigu gaisu, dzelzceļa malā starp Lēņina ielas 359. un 361. namu

sētnieces parasti dedzina dažādus atkritumus un drazu. Gaisss tad kļūst tāds, ka negribas ne vairs vērt logus vaļā, ne pa tiem ārā skatīties. Un tas atkārtojas ļoti bieži. Vairākkārt esmu zvāņijusi uz 78. dzīvokļu ekspluatācijas rajonu, bet labuma nekāda.

L. TJAVINA

NO «DADŽA» ALBUMA

Daudzi no mums skolas gados ir risinājuši uzdevumu par baseinu, kur pa vienu cauruli ūdens ietek, bet pa otru tek laukā. Vajadzēja izrēķināt, cik ilgā laikā baseins būs pilns.

Mēs kasījām pakaušus un domājām:

— Nu kam tas vajadzīgs, lai pa vienu cauruli tecētu iekšā, bet pa otru laukā! Dzīvē šitādas blēņas nemūžam nenāks priekšā! Un, lai tādi uzdevumi nebūtu jārisina, mūkām no stundām.

Taču, izrādās, dzīvē ir sastopami ne tikai šādi baseini, bet pat strūklakas un veseli strūklaku kompleksi. Pa vienu cauruli ūdens tiek pievadīts, pa otru — aizvadīts.

Viena no šādām strūklakām atrodas Bulduru stacijas teritorijā. Tā ierīkota jau sen, tāpēc laika zobs to graužis ilgi un dikti. Pie reizes pārgraudzams arī abas caurules — gan to, pa kuru ūdens tecēja klāt, gan to, pa kuru tecēja prom.

Pirms diviem gadiem to pamanīja dzelzceļa pasažieri un pinteresējās Jūrmalas pilsētas izpildkomitejā:

— Sakiet, lūdzu, kāpēc līdz šim laikam nav atjaunota strūklaka, ko savulaik ir apdziedājis dzejnieks Jānis Grots!

Jūrmalas pilsētas Komunālās saimniecības pārvaldes priekšnieks b. V. Dzebals atbildēja īsi un skaidri:

— Minētā strūklaka atrodas dzelzceļa zonā, tāpēc tās atjaunošana, kā arī skulptūru remonta jautājumi ir jāizlemj Baltijas dzelzceļa pārvaldes Rīgas nodaļai. Komunālās saimniecības pārvalde ir ierosinājusi minētajam resoram izpildīt restaurācijas darbus un paziņot savu lēmumu.

Vārdu sakot, lai strūklaka atkal priecētu cilvēku acis, dzelzceļniekiem bija nepieciešams atjaunot skulptūras un divas caurules. Pa vienu cauruli ūdens tecētu iekšā, pa otru tecētu prom. Vajadzēja tikai aprēķināt, kādiem jābūt cauruļu diametriem.

Taču, spriežot pēc tā, ka pagājuši jau divi gadi un vēl nekas nav darīts, dzelzceļnieki tolaik, kad viņi skolā risināja uzdevumu par baseinu, bija mukuši no stundām. Tāpēc būtībā ļoti vienkāršs uzdevums nav atrisināts.

O. LUCIŅŠ

PA «DADŽA» MATERIĀLU PĒDĀM

«VĀNES LIDOJOŠIE BROILERI»

vairs nelidos uz viņpasauli, kā tas notika pavisam nesen.

Tukuma rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētājs I. Kalniņš ziņo, ka, atbildot uz žurnāla «Dadzis» 4. numurā publicēto materiālu, kolhozā «Vāne» putnu fermās uzlabots mikroklimats, bagātināta barība, izgatavotas siltās putnu barošanai, 8. korpusā veikts kapitālais remonts un no jauna uzstādīti 15 ventilatori. Visu šo pasākumu rezultātā putnu krišana ievērojami samazinājusies. Pirmā ceturksņa putnu gaļas valsts sagādes plāns izpildīts.

«LUGŠANA»

tika skaitīta Ludzas rajona padomju saimniecībā «Pasiene». Lūdzēji apelēja pie Ludzas rajona Lauktechnikas fermu tehniskās apkopes stacijas priekšnieka L. Nemiro, kā tas aprakstīts žurnāla 4. numurā, un lūdza rūpīgāk remontēt kolhoza saldējamās iekārtas.

Kā ziņo Ludzas rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētājs B. Velčko, L. Nemiro beidzot uzklauzījās lūgšanu — viņam padotie darbinieki sākuši strādāt labāk. Par to, ka fermu tehniskās apkopes stacijas priekšnieks tik ilgi bija kurls pret padomju saimniecības prasībām, viņš sodīts administratīvi. Zaudējumi, ko «Pasiene» cietusi slikti izremontēto mašīnu dēļ, atlīdzināti.

«SAULKRASTU MAIZE»

Īpašu sajūsmu pircējos vairs neizraisīja. To «Dadzis» atzīmēja 6. numurā, piebilstams, ka ar Saulkrastu maizes ceptuvi kaut kas nav kārtībā.

Latvijas Republikas patērētāju biedrību savienības valdes priekšsēdētāja vietnieks A. Sausnītis šim secinājumam piekrīt. Viņš raksta, ka veikti jau vairāki pasākumi stāvokļa uzlabošanai: sākot ar aprīli mēnesi, Saulkrastos uzsākta klona maizes cepšana, bet, sākot ar jūniju, tiek cepta arī baltmaize. Turklāt Saulkrastu maizes ceptuves darbs izskatīts LPBS valdes sēdē š. g. 8. maijā, kad šai jautājumā pieņemti vairāki būtiski lēmumi.

«ATZĪMĒŠANA»

ar pasēdēšanu, iedzeršanu un uzkošanu notika Jūrmalas Vispārējās celtniecības tresta dzīvokļu ekspluatācijas iecirkņa priekšnieces N. Neplujevas kabinetā. Kā tas īsti notika, «Dadzis» aprakstīja 7. numurā.

Pēc iedzeršanas parasti seko pagīras. Kā ziņo Jūrmalas Vispārējās celtniecības tresta pārvaldnieka v. i. J. Sondars, darba laikā sarīkoto dzīru dalībnieki saņēmuši sodu: tresta pārvaldnieka vietniekam J. Kosjaņenko izteikts stingrais rājiens un viņš atlaists no darba, kadru daļas priekšniecei V. Kolesņikovai — rājiens, Tukuma dzīvokļu ekspluatācijas iecirkņa priekšniecei N. Neplujevai — stingrais rājiens, bet šī paša iecirkņa rēķinvedei Grīnhofei — rājiens.

Mūsu lasītāja Z. Bērziņa, atsaucoties uz «Dadža» šā gada 3. numurā publicēto A. Kalnenieces vēstuli «Cien. «Dadzīt»!», arī pastāstīja par saviem piedzīvojumiem Rīgas dzelzceļa pasažieru stacijā. Paklausot izziņu biroja darbinieces apgalvojumam, ka dzelzceļa strādnieka gada biļetes kompostrē bijēju iepriekšpārdošanas kasēs, viņa bija nostāvējusi veltīgi stundu pie 29. kases. Te viņa uzzināja, ka transporta darbinieku biļetes kompostrē 49. kasē.

Baltijas Dzelzceļa Rīgas nodaļas priekšnieka vietnieks A. Musaeljanovs ziņo, ka Z. Bērziņas vēstule izskatīta operatīvā sanāsmē. Te bija uzaicināta arī Z. Bērziņa. Viņai atvainojās par sagādātajām neērtībām. Izziņu biroja dežurante D. Švarfende saņēma aizrādījumu. Biļešu iepriekšpārdošanas kasu vadītāja N. Jegorova brīdināta bijēju kasieru darbu kontrolēt stingrāk.

Pilsone Tamme bija iegriezusi Rīgas 29. pulksteņu remontdarbnīcā, lai salabotu modinātājpulksteni. Pieņemējis izturēšanās liecināja par augstprātību, par nevēlēšanos labi apkalpot klientus.

Ražošanas apvienības «Elektrons» ģenerāldirektors P. Borisovs neatstāja šo signālu bez ievēribas. Viņš atvainojās pilsoni Tammei, bet 29. pulksteņu remontdarbnīcas pieņēma M. Bema ar apvienības pavēli disciplināri sodīta.

— DĒLĪN, VAI TAS IR LABI, KA TRAKTORS STRĀDĀ PA TUKŠO!
— KĀDU TUKŠO! KĀ TAD CILVEKI ZINĀS, KA ES ESMU DARBĀ!

U. MEŽAVILKS

ĪSPRĀTĪBAS

Pārspēt savas cerības nav nemaz tik grūti, ja tikai neliiek uz sevi pārāk lielas cerības.

Lauku sētā, kurā nedzied gailis, nekas cits neatliek kā pirkt modinātāju pulksteni.

Bezstrādes ienākums nepavisam nenāk bez darba: tik daudz jānopūlas, lai apietu likumu ar likumu!

Ja necelsi, nenesīsi; ja nenesīsi, kāda jēga celt!

Vilis LIEPIŅŠ

Grūti plūkt laurus, kad citi uz tiem guļ.

Visu vai neko visbiežāk pieprasa viduvējības.

Dažs sabeidzis kājas, mīņājoties uz vietas.

Runāt var iemācīt katru — grūtāk atrast klausītājus.

Mulķis kļūst bīstams, kad sāk klāstīt gudrības.

Armīns LEJIŅŠ

ZIBENSZELĻI

Laikam gan pasaulē nekad nav trūcis veiklu viru, kas līdzās saviem tiešajiem pienākumiem prot zibenīgi nokārtot visai tālu no darba interesēm stāvošas lietas. Ne visu iestāžu administrācija saviem veikļajiem zibenszelļiem paspēj ieskaidrot, kas isti ir darba disciplīna, un tad tas bieži vien jādara citu iestāžu pārstāvjiem — autoinspektoriem, sabiedriskajiem kārtības sargiem un tā tālāk. Šajās izskaidrošanas reizēs varam tuvāk iepazīties ar dažu labu zibenszelli.

... Maija pēdējās dienās Rīgā, Lubānas ielā, pie dzērienu veikala stāv Valsts naftas produktu apgādes komitejas automašīna. Tā te pietājusī tikai uz brītiņu, kamēr šoferis Imants Skrupskis nokārtos nelielu darišanu. Lūk, viņš to jau ir nokārtojis un nāk no veikala ārā ar divām šnabja pudelēm padusē. Kad mūsu korespondents, vēlēdamies iemūžināt Imanta Skrupska atbildes uz autoinspektora jautājumiem, cel šoferim priekšā mikrofonu, viņš, drošs paliek drošs, tajā iepūš: varat pārliecināties, dzēris neesmu! Un, patiešām, nav arī. Tāpēc viņam ir liels brīnums, ar ko gan viņš izpelnījies autoinspektora un korespondenta uzmanību. Viņš taču savu lietu kārtojis garāmbraucot, neatraudamies, tā sakot, no ražošanas.

Pēc brītiņa pie tā paša dzērienu veikala piebrauc smagā automašīna un no tās izkāpj

Specdetaļu rūpnīcas krāvējs Juris Rihters, kurš autoinspektoriem paskaidro, ka braucis pēc kvasa. Karsts laiks, ko isti darīt darbā nav... Bet tad veikalā atcerējies, ka drīzumā uz viņa dzīvokli nāks meistari remontu taisīt un, paši sapratisiet, tie jau ar kvasu neiztiks, vajadzīga pudele ar kādu stiprāku dzērienu!

Laiks patiešām todien bija karsts, tur Jurim Rihteram taisnība. Un taisnība arī, ka nav isti bijis, ko darīt: būtu jau vajadzējis kraut no vagoniem caurules, taču salūzis celtnis, un ne meistars, ne brigadieris citu darbu, kur krāvējus izmantot, acimredzot nav varējuši atrast.

Mašīnas šoferis Nikolajs Tkačenko, kas Juri Rihteru atvedis, tā sacīt, pēc kvasa, isti nevar pateikt, cik kilometru līdz veikalam nobraukts.

— Bet vai ceļazīmē šis brauciens ierakstīts ir? — autoinspektors pavaicā.

— Kur nu! — šoferis atmet ar roku.

Luīzi Revitu par zibenszelli nevar saukt. Viņai, ja vēlaties zināt, ir pavisam cits profils. Viņa nav sevi saistījusi ar fizisku vai garīgu darbu kādā uzņēmumā vai kantorī, nē, brīva kā putns viņa uzturas Centrāltirgū, tirgus apkārtnē un nodarbojas ar komerciju.

— Ko tad pārdodāt? — mūsu korespondents pajautāja.

— Kas gadās, to pārdod.

— Cik dienā tā var nopelnīt?

— Sīkumi, nieki vien, — Luīze Revita paskaidro. — Labi, ja rublīni divdesmit iznāk. Nav vairs cilvēkiem vēriena!

Nav gan! Pret Luīzu Revitu ierosinātā krimināllieta par siko spekulāciju jau nosūtīta Tautas tiesā. Un arī zibenszelļiem nav vairs tā spožuma savu lietu kārtošanā, kas bija agrāk.

Jā, nav vairs alutiņam tie grādi, nav.

E. JUMĀRS

J. BRINKIS

— GRĪDA TIEŠĀM IR ŠĶĪBA, TOTIES ŪDENS, KAS NĀKS NO GRIESTIEM, VIEGLI AIZTECĒS.

D. BREIKSS

«DZINES STRĀDĀ NORMĀLI...»

Vēl joprojām atrodas tādi lauksaimniecības tehnikas remontētāji, kas nav iemācījušies savilkt kopā galus tā, lai plāns būtu izpildīts. Vai arī galus savēl, bet darba kvalitāte neizraisa ovācijas. Viņiem varam ieteikt vienu: aizbrauciet uz Limbažiem! Tur atrodas Valsts lauksaimniecības RTNK darbnīca, kas remontē traktorū dzinējus. Un šajā apvienībā ir vīri, kas pat pasaules plūdus izbrīdīs sausām kājām.

Tā kā jāpieņem, ka ne jau visi tomēr minētajā darbnīcā nokļūs, grēks būtu par limbažnieku pieredzi nepastāstīt. Tā nav sarežģīta, toties visai efektīga.

Jēkabpils rajona kolhozs «Zilāni» no Limbažu darbnīcas saņēma «SMD 14 AN» dzinēju. Pēc remonta, kā lasītājs to var iedomāties. Arī tālākais, kā tas šādās reizēs gadās, nav nekas īpašs.

— Tas tikai ir remontiņš! — agregātu apskatījuši, kolhoznieki nogrozīja galvas. — Izbrauksi ar tādu tūmā, un pus-pasauli nobiedēsi. Tā vien skaties, ka nedabū ar kādu traktora atlūzni pa galvu... Bet kāpēc jāskatās mums? Lai to dara remontētāji!

Šādam secinājumam pamata netrūka. Kā «Dadzīm» raksta Jēkabpils rajona Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas priekšnieks b. T. Krastiņš, no traktora dzinēja eļļas ielietnes un spiediena izlīdzinātāja caurules nāk dūmi.

Par saviem vērojumiem aizsūtījuši ziņu uz Limbažiem, jēkabpīlieši sāka gaidīt darbnīcas pārstāvi un arī sagaidīja. Pārstāvis O. Hohlovs ieradās 9. maijā. Sīku ziņu par viņa darbību nav, toties ir papīrs, kuru par dokumentu iespējams nosaukt tikai satīriskā

dzejolī. Saglabājot autora stilu, sniedzam nelielu izrakstu:

«Sītās dzineja izputes pret kapotu Uzdotos defektus nevar atrast dzines strādā normāli.»

Citā vietā aktā tiek apgalvots, ka defekti radušies Jēkabpils rajona kolhoza «Zilāni» vainas dēļ. Lieki teikt, ka nekādi pierādījumi nav minēti. Akts beidzas ar izsmiejošu secinājumu:

«Dzinēju var eksplotēt pēc piestrādes pabeigšanas.»

Tālāk paliek neaizpildītas ailes par vairākiem jautājumiem. Piemēram: vai remontētājiem nevajadzētu kaut ko palabot, mainīt detaļas? Kam jāsedz zaudējumi par brāķa remontu? Šādi nieki Limbažu sutni neinteresēja. Pat neiegriezies Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijā, viņš aizbrauca atpakaļ uz Limbažiem.

Jā, bet ko gan vairāk var vēlēties? Dzinējs kolhozam iesmērēts, naudiņu par it kā padarīto darbu kāds arī jau ir iečaukstinājis kabatā. Reklamāciju ar mierīgu sirdi var nobāzt dziļāk papiros. Neņemsimies spriest par četrriņķa dzejisko vērtību, bet nevar nepiekrīst b. T. Krastiņa domai:

«Nav laika konstatēt tam faktu.

Viņš raksta vienpusēju aktu.

Lai eļļa deg un motors kļaudz,

Viņš apmierināts projām brauc.»

Iespējams, lasītājs teiks — šai gabalā trūkst mākslinieciskās tēlainības un izdomas. Atbildēsim — toties tās netrūka darbnīcas pārstāvim Hohlovam, kas aktu tiešām parakstīja viens pats. Tāpēc atliek tikai noskaidrot, kas īsti par svarīgu personu ir šis darbnīcu pārstāvis Hohlovs.

— Strādā par šoferi uz mašīnas «GAZ-53», — mums paskaidroja Limbažu rajona Valsts lauksaimniecības RTNK darbiniece.

Šķiet, ar šo paskaidrojumu ir ienesta zināma skaidrība jautājumā par to, kā limbažnieki atsaucas uz reklamācijām un kāpēc «dzines strādā normāli...».

A. KNIEDE

U. MEŽAVILKS

BREINUMU BREINUMI

Atminu stāsts

Mūsu mājā visi metās uz brīnīšanas.

— Breinumu breinumi! Vakar, gulēt iedama, noliku notīrītas koka tupeles. No rīta veros — laikam pats vells ar tām slampājis: vienos dubļos...

Vai arī — vecajam tēvam pazudis bārdas suseklis. Reizi nedēļā pēc pirts tak bārda jāizsukā. Nav nekur! Kaut vai ar pirkstiem sukā... Atkal — breinumu breinumi, bet, izrādās, vace govīs pucējusi: suseklis uz kūts lodziņa...

Bet vislielākie brīnumi rādījās manai mātei. Viņa vēroja, kā es kājas auju. Nav nemaz liela prieka apaut tās žigli un tad brist saltā rasā. Bet māte:

— Kā tu pastāvēdams kājas aun! Kad apprecēsies, tad tevi sieva kaustīs un pastāvēs. Tas nozīmē — atpūtīsies un atkal kaustīs. Kamēr iemācīs slīņķum slīņķi, lai ir kā visi cilvēki, jo kūtrais mūsu purva kaktā nav dzīvotājs — utis apēdis...

Tā, augdams starp breinumu breinumiem, — es arī iesāku brīnīties. Par visu ko. Sākot ar kaķa murrāšanu un beidzot ar zemes griešanas. Pēdējai vecaistēvs ticēja tad, kad kādu mēriņu iebaudīja talkā vai gadatīrgū. Viņam gan tādās reizēs likās, ka nevis zemes lode ap sauli, bet ap viņu pašu griežas.

Vienreiz gadījies tā — stāv vecaistēvs kambara kaktā un ar acīm it kā ko pavada.

— Ko nu brīnīs kā auns uz jauniem vārtiem! — vace saka. — Nāc sust, citādi es tev parādīšu tādus kumēdijus, ko tu ne Alūksnes, ne Malupes tirgā neesi redzējis.

Bet vecaistēvs:

— Ietin jau ietu, bet tā gulta kopā ar tevi man garām riņķo. Bišķīt atpūtišos, tad mēģināšu ieiekt...

Man arī bij brīnumi par to, kā esmu atradies šajā meža kaktā, ja esmu savādāks kā citi mājinieki. Jo ne tēva, ne mātes rados nav tādu cilvēku, kurš stundu kājas aun... Varbūt mani Olūdzenes būre apbūrusi — vienreiz viņa vacei rozi ārstēja un man teica: — Nemaiesies pa kāju starpu, citādi es tevi par vucanu noburšu...

Tā jau gluži nebija, ka rados nebūtu neviena savādnieka! Tas jocīgums man var būt pielipis arī no tēvabrāļa Jāņa. Jānis, saulei lecot, plīks pa rasu vārtīties. Nemaz nebijis iedzēris — tāpat sava prieka pēc... Bet kurš godīgs tēvadēls gan sava prieka pēc gērsbies plīks un pa rasu vāļāsies kā knišļu apsēsts zirgs? Ja nu zirdziņam tā nepieciešamība tāpēc, ka odi ēd, tad kādi knišļi gan Jāni ēduši? Sābru Minne noskatījies un līdz vecumam to skatu nevarējusi aizmirst: saulīte pār druvām pašlaik lec. Šis nomet visu, kas mugurā, un pa dābolu vāļājas. Vēlāk prasījusi:

— Kādēļ tu, Jāni, tā?

Bet šis nemaz nelicies izbrīnēts, tikai pateicis:

— Vai tad tu, Minnīt, nezini, ka Jāpurītā zelta rasa un vajag plikam pa to rasu septiņas reizes apvelties, tad pelēks mūža nestaigāsi?

Bet Minne tikai smējusies:

— Vai tad ir dzīvē tā kā dziesmā? Kur tad tie sudraba dubļi? Kur tās zelta kurpes? Kocēnēs vien jāklumpačo vai ar basām...

Tomēr gadījies var, ka tā savādība man no Jāņa. Bet vai tad manējie nezina, ka mums tāds jocīgs rads bijis? Kā ta nu nezina, bet ar jukušiem jau nav ko lepoties. Ja kādam būtu zelta pulksteņa ķēde, kaut vai arī bez pulksteņa, tad varētu pieminēt gan godos, gan kapusvētkos. Bet nav mūsu rados tāda. Tas pats vecaistēvs, kad jauns bijis un no kroga nācis, brīnījies — kur pie Bātaravas uz cēla baznīca gadījies? Bet — iet tuvāk — nekādas baznīcas, tikai melna tola tele bola acis un badīties grib. Labi, ka dūšas pieticis — gājis mellajai virsū. Bet šī skanēdama sabirusi par zelta naudas čupu... Tad vecaistēvs domājis, ka pati laime viņu satikusi. Abas ķešas tukšas, nu tikai jānoliecas un jāgrābj dukāti kabatās. Noliecies jau arī, bet zelta vietā zirgābolu čupa... Tā pieticis ar to brīnīšanos vien.

Man gan gribētos tālāk aizbrīnīties. Tāpēc, ka gausi pastalas auju. Pasākā tak teikts, ka var atrasties Zelta zirgs un zelta kurpes. Kā tad es tās zelta kurpes virs pastalām aušu! Jābūt gatavam, ka atnāks brīnums. Lai arī neesmu kā tēvabrālis Jānis rītā zelta rasā vārtīties, varbūt ka arī es ko labu sastapšu? Kas zina! Vēl visa dzīve priekšā... Varu pat ķēniņa meitu apprecēt, un tā jau nu nesītis par lēnumu... Ja nu tā mazliet, ar sudraba suseklīti...

Visi mani tuvie ir aizbrīnījušies līdz Alūksnes kapsētai. Cits arī garām tai. Nav Otte atbrīnījis savu sapņu kviešus — purva priedišu garumā. Nav Ķīksu Minne sabrīnījusi mācītāja mātes godu un nav dzirdējusi dēla sprediķi Alūksnes baznīcā. Bet breinumu breinumiem visi ir ticējuši. Arī es vēl ticu. Bet ko es vēlētos, ja spētu atbrīnot brīnumu? Neko daudz! Uzrakstīt grāmatu par Brīnīšanos. Tā taču visa labā pamatā! No brīnīšanās jaunas zvaigznes atklāj. Stāv mans tēvabrālis Jānis saullēktā paša sētā dābola lauka malā. Sagaidījis saules uzlēkšanas brīdi. Arī es stāvu viņam līdzās. Tūlīņ mes nometisim mūsu pelēcību un vāļāsimies Jāpurītā zelta rasā! Visa pasaule mums taps atvērta — kā kambara durvis, kad dārgus ciemiņus gaida. Mēs gaidām mūsu Breinumu Breinumu. Jānis gan sen kritis Galicijas purvos, bet es — pagaidām dzīvs!

L. BULIKINA

DUBULTPĀRSKATS

Bauskas rajona Raiņa padomju saimniecībā par cūkkopības ražošanu ir sastādīti divi pārskati. Abi stāv direktijā uz galda.

Ja izlasām pirmo pārskatu, kas sastādīts š. g. aprīlī un ko parakstījuši Bauskas rajona Raiņa padomju saimniecības direktors Aivars Spalis, galvenā zootehniķa vietas izpildītājs Pēteris Kūka un grāmatvede Lilija Lipšane, gribas sajūsmā mest cepuri gaisā!

1986. gada pirmā ceturkšņa gaļas valsts iepirkuma plāns ir pārsniegts! Aprīļa mēnesī 172 cūkas svēra pāri par 100 kg un 30 liellopu svars sasniedza 420 kg! Pirmajā pusgadā paredzēts valstij nodot 310 t gaļas! Cūku novietnes ir plašas un ērtas! Netrūkst lopbarības. Pirms izbarošanas lopiem tā tiek degustēta. Kaut gan sovhozs jūt kvalificētu lopkopības speciālistu trūkumu, bažām nav vietas, saimniecības darbu uzmanīgi vēro Bauskas RARA vadošie speciālisti — priekšsēdētāja vietnieks Ivars Buls un galvenais zootehniķis Aleksandrs Krūmiņš!

Ja ieskatāties otrajā pārskatā...

Pirmā ceturkšņa gaļas valsts iepirkuma plāns pārsniegts tāpēc, ka tas tika samazināts. Sākumā saimniecība apņēmas saražot 145 t gaļas, vēlāk tikai — 105 tonnas.

Saimniecība rajona statistikas orgāniem iesniedza nepareizas ziņas. Uz 1. aprīli Raiņa sovhozā bija tikai 50 cūkas, kas svēra pāri par 100 kg, nevis 172. Arī liellopu skaits, kuru svars sasniedza 420 kg, bija nevis 30, bet tikai — 2!

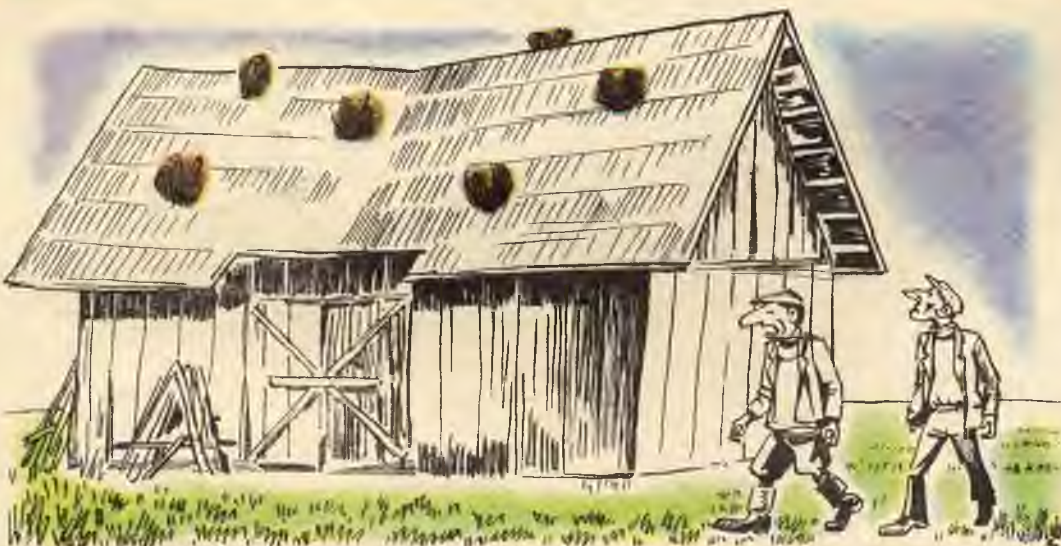
Tā kā pirmajā ceturksnī saimniecība nodevusi valstij 109 t un aprīļa mēnesī 24 tonnas gaļas, tad pirmajā pusgadā būs iespējams piegādāt valstij 206 tonnas, tas ir, tikai 67 procentus no plānotā daudzuma.

Cūku novietnes izskatās plašas un ērtas tāpēc, ka ir samazināties lopu skaits. Salīdzinot ar pērnā gada 1. janvāri, cūku skaits saimniecībā sarucis par 213. Arī sivēnu kļuvis mazāk. 1985. gada 1. ceturksnī iegūti 904 sivēni, 1986. gadā tajā pašā laikā — 579 sivēni.

Lopbarība tiešām ir, taču to izbaro neracionāli. Sagatavoto lopbarību vispirms degustē grauzēji, kuri izplata slimības.

Saimniecībā nav galvenā zootehniķa, un cūkkopības darbu vada cilvēks bez speciālās izglītības. Lopkopības attīstību patiešām vēro Bauskas RARA speciālisti... Tikai droši vien ar tālskati, jo paši saimniecībā redzami reti.

Kā redzat, otrais pārskats nav iepriecinošs. Taču uztraukumam nav pamata! Kaut gan arī otrais pārskats, tāpat kā pirmais, atrodas direktijā uz galda, tomēr izlasīt to kurš katrs nevar. Otrais pārskats, kā mēdz teikt, pabāzts zem tūka...

— JAU PILNS AR SIENU!

— TAS IR PĒRNAIS, AR KO BIJĀM AIZBĀZUŠI CAURUMUS.

E. RUSMANIS

J. JUZEFS

APBRĪNOJAMI JAUNEKLĪGS IZSKATS

Kāds izteica pārliecību, ka panam Truvajkam jauneklīgs izskats.

— Ists fenomens, — baronese Solovejčika piekrita. — Negribas ticēt savām acīm.

— Un kas viņam par gaitu! — Bezpalčīks iesaucās. — Daudzi varētu apskaust viņa žirgtumu. Tas viņam iedzimts vai arī viņš ir dabūjis jaunības eliksīru.

— Turklāt viņš krietni iemet, — Kunkulīte Konkuļčiņanska piezīmēja. — Nemaz nerūpējas par veselību.

— To nu es nezinu, — baronese Solovejčika sacīja. — Viņš atstāj lielisku iespaidu, tas ir fakts.

Vēl dažas personas pozitīvi izteicās par panu Truvajku. Dzejnieks Košons klausījās un klusēja, bet tad pēkšņi pajautāja:

— Vai jūs runājat par mūsējo Truvajku! Viņš taču ir vecs kraķis!

— Apdomā, ko tu runā! — baronese Solovejčika palūdza.

Dzejnieks Košons izskatījās ļoti pārsteigts.

— Truvajka izskatās kā večuks.

— Lieliski izskatās, — Patašonska iebilda. — Apbrīnojami jauneklīgs.

— Vienreizēji, — Kunkulīte atbalstīja Patašonsku. — Pans Truvajka, protams, nav jauneklīgs, bet lai dievs dod mums visiem tā izskatīties.

Ar to saruna beidzās. Tad pie bāra lētes parādījās pans Truvajka.

Dzejnieks Košons piecēlās.

— Uzmetīšu viņam aci no tuvakā attāluma, — viņš teica un devās uz bāru.

Abi kādu brītiņu parunājās, izdzēra pa simtam un uzkoda sīkīti. Pēc tam dzejnieks atnāca atpakaļ.

— Jums ir taisnība, — viņš teica. — Tas lops tiešām izskatās pārsteidzoši jauneklīgs! Simt četri gadi tomēr ir vecums.

— Simt četri! — baronese Solovejčika bija pārsteigta.

— Tā viņš man teica, — dzejnieks Košons paskaidroja.

Brīdi klusējām, šādas informācijas nomākti.

— Tomēr viņš ir stipri novecojis, — baronese Solovejčika atzina. — Vēl pirms diviem gadiem viņam pietika ar astoņdesmit pieciem, lai izskatītos jauns.

Ja tā padomā, nekādas pārdaļas taču nebija noticis. Normāla pazīme. Laiks nestāv uz vietas.

T. SERGIJENKO

L. DANILĀNS

I. MELGAILIS

KĀ PUMPIŅĀNIS GUVĀ INFORMĀCIJU

Viss sākās ar papīra strēmelīti, kuru nezināma roka laipni bija piestiprinājusi pie kāpņu telpas sienas Rīgā, Lomonosova ielā 12:

«Turpmāk karstais ūdens būs tikai trešdienās, ceturtdienās, piektdienās un sestdienās no 8⁰⁰ līdz 23³⁰.»

Pēc zīmītes izlasīšanas Pumpiņjānis sāka domāt. Ko darīt cilvēkam, kas veļas mazgāšanu un sevis vannašanu var atļauties tikai svētdienās, pirmdienās un otrdienās? Un, vispār, kā saprast vārdu «turpmāk»? Nedēļu, mēnesi, gadu vai desmit gadus?

Tā kā zīmītes autors bija vēlējis palikt nezināms, Pumpiņjānis zvanija uz iestādi, kuras darbības lokā šiem jautājumiem vajadzētu ietilpt. Un viņam atbildēja:

— Hallo! Seit dzīvokļu ekspluatācijas rajons numur trīsdesmit deviņi. Nebūs siltā ūdens? Nezinām, nezinām... Zvaniet uz siltumtīklu uzņēmumu!

Siltumtīklu uzņēmuma «Siltums» Maskavas rajona tīklu dispečers jau varēja sniegt precīzāku norādījumu:

— Pajautāriet Kengaraga iecirkņa dispečeram!

Pumpiņjānis pajautāja Kengaraga iecirkņa dispečeram.

— Šīs lietas kārtā Gazificēto katlumāju dienests, — dispečers laipni paskaidroja.

Pumpiņjānis piezvanīja Gazificēto katlumāju dienestam. Telefona vada viņā galā maiga sievietes balss pastāstīja, ka, pirmkārt, pastāv kurināšanas grafiki, ko nedrīkst mainīt, ka, otrkārt, pastāv gāzes limiti, kurus nedrīkst pārtērēt un, treškārt, viņa pati, maigās balss īpašniece, vairāk nekā divdesmit gadus ir dzīvojusi mājā, kurā vispār nav bijis karstā ūdens, bet, kā redzat, viņa ir sveika un vesela, tāpēc...

Šīs ziņas bija ļoti interesantas, taču diemžēl nevarēja apmierināt Pumpiņjāņa ziņkāri par konkrēto māju Lomonosova ielā 12. Tāpēc viņš uzgriezta uzņēmuma «Siltums» direktora numuru. Vēl viena maiga balss — laikam taču sekretāre! — ieteica konsultēties plānu daļā.

Plānu daļā jau trešā maigā balss Pumpiņjānim aizrādīja, ka šādi zvani traucē cilvēkiem strādāt un, vispār, ne jau viņa par šīm lietām esot atbildīga. Galvenais inženieris Anatolijs Buličevs...

Tavu laimi! Pirmais konkrētais uzvārds! Galvenais inženieris uz-

manīgi noklausījās Pumpiņjāni līdz galam un paskaidroja, ka vienīgais cilvēks, kas varēs sniegt visizsmelošāko informāciju, noteikti būs Gazificēto katlumāju dienesta priekšnieks Viktors Patetjko.

Patiešām! No katlumāju dienesta priekšnieka Pumpiņjānis uzzināja:

a) gāze ir jātaupa;
b) nav, kas krāsnis kurina;
c) tie, kas kurina, nevēlas to darīt svētdienās un svētku dienās;

d) ja Pumpiņjāni neapmierina kurinātāja darbs, tad viņu, Patetjko, savukārt varbūt neapmierina rūpniecības preču veikalu darbs, bet viņš tāpēc neskrien sūdzēties;

e) ja Pumpiņjānis tik ļoti vēlas katru dienu mazgāties siltā vannā, kas viņam liedz mainīt dzīvokli?

Katlumāju dienesta priekšnieks gan nepateica, vai viņš pats būtu ar mieru mainīt savu dzīvokli pret kādu no Lomonosova ielas divpadsmitā nama dzīvokļiem, bet tas nav galvenais.

B. KRASIŅŠ

KŪKAS

Nepārdomāta ricība pie laba gala neved. It īpaši, ja nepārdomāti rikojas nopietns, visu cienīts cilvēks, kas savā amatā nostrādājis divdesmit gadus un līdz šim saņēmis pateicības un tikai pateicības. Jā, runa ir par Smuko, par Ģeņģeru pilsētiņas konditoru, kam kūku cepšanā līdzīga nav un nebūs.

Tieši pateicoties Smukajam, Ģeņģeri bija kļuvuši slaveni. No visiem autobusiem, kas Ģeņģeros uz brītiņu pieturēja, gāzās ārā pasažieri un skrēja uz veikaliņu pēc slavenajām Ģeņģeru kūkām. Bieži vien kūkas jau bija izpirkušī paši ģeņģernieki, kam Smukā ceptie meistardarbi lieliski gāja pie sirds. Šī iemesla dēļ Smuko, tēlaini izsakoties, visi nēsāja uz rokām. Starp citu, viņu bija viegli nēsāt, jo viņš svēra septiņdesmit kilogramus un ne grama vairāk.

Vai te nav kāda pretruna? Cilvēks grozās pa ceptuvi un tomēr ir no vājajiem... Nē, pretrunas te nav! Lieta tā, ka Smukais nemēdza ietaupīt ne sviestu, ne olas, ne cukuru, ne šokolādi, ne vaniļu, ne riekstus, ne putukrējumu. Ko un cik nācās pie kūkām pielikt, to un tik pielika. Taisnība, pārcilvēks Smukais nebija, kaut ko arī viņš ietaupīja. Saskaņā ar kalkulācijām un receptūru katram kūku cepšanai nācās pieliet 607 gramus augstvērtīga konjaka. Sekodams senai, jaukai tradīcijai, minētos 607 gramus Smukais ņēma un smuki ielēja rīklē. Tikai, lūdzu, nedomāsim, ka konjaku rīklē viņš ielēja uzreiz, fui, nē! Nolika trauciņu aiz cukura maišeļa un tad tā pamazīn, pa malciņam vien, pa malciņam vien.

Pateicoties tik pareizai un saprātīgai konjaka lietošanai, Smukais allaž bija drusku pacīlātā garastāvoklī. Dažreiz viņš strādādams svilpoja, dažreiz dziedāja, un tādos brīžos Smukā saulainais noskaņojums pielīpa arī ceptuves priekšniekam Sisenim. Cik jauki skanēja, kad viņi abi rāva vaļā: «Aizved mani uz Slīteres siliem...!» Un vēl citas, tikpat skaistas dziesmas.

Tā Smukais priecīgi dzīvoja, dziedāja un jutās laimīgs. Jutās laimīgs, kamēr pienāca viņa jubilejas reize. Rēķini, kā gribi, bet piecdesmit gadi bija nodzīvoti, bija izcepts

milzum daudz brīnišķīgu kūku un iemantota ģeņģernieku mīlestība.

Mīlestību Smukais visskaidrāk izjuta savas jubilejas rītā, uz darbu iedams. Ceļā viņš satika pensionāru Čunčiņu, resnu un sirsnīgu vecīti.

— Es tavas kūkas vēl ellē ēdīšu! — Čunčiņš teica un spieda Smukajam roku. — Ja vien man dos...

Tad Smuko ieraudzīja Kātiņu Alma, Šķeternieci un Zirdziņmamma. Viņas tūlīt gribēja kūku meistarbu bučot un sviest gaisā. Bučot meistars sevi laipni atļāva, taču no gaisā sviešanas atteicās. Ko jūs, ko jūs, es tāpat esmu aizkustināts, es tāpat esmu laimīgs...

Jā, Smukais patiešām bija laimīgs. Ceptuve kolēģi viņu sagaidīja ar ovācijām un priekšnieks Sisenis nolasīja ļoti skaistu pavēli par pateicības izteikšanu un prēmijas piešķiršanu.

— Vēl daudz dziesmotus ražena darba gadus, vēl daudz panākumu plāna izpildē! — pēc pavēles nolasīšanas Sisenis sirsnīgi piebilda.

Smukais drusku apraudājās, un to var saprast, tik aizkustinoši vārdi liek ietricēties cilvēka dvēselei.

Vai nu dvēseles tricēšanas, vai cita iemesla dēļ Smukais juta, ka viņam šajā svinīgajā dienā vajag izdarīt kaut ko cēlu un cildenu. Kad apsveikšanas ceremonija bija beigusies un sākās darbs, viņš paņēma konjaka pudeli un visus 607 gramus līdz pēdējai lāsītei pielēja kūku pildījumam. Tā nu kūkas nonāca veikaliņā simtprocentīgi atbilstošas receptūras prasībām — svaigas un neparasti smaržīgas.

Otrā rītā Smukais atkal gāja uz darbu un atkal satika pensionāru Čunčiņu.

— Es esmu saindēts, — viņš dzīstošā balsī pavēstīja. — Tām kūkām vakar kaut kas nelabs bija piegrūsts klāt!

Smukais pirmajā brīdī Čunčiņa vārdus labi nesaprata.

— Piegrūsts? Kūkām? Pilnīgi izslēgts!

Čunčiņš sadusmojās.

— Nebirstē! Skaidri varēja just tādu savādu piegaršu. Un tagad, lūdzu, man ir uzmetusies pumpa vienā vietā... Par sēdēšanu nav ko domāt, stāvi kājas kā zirgs!

Juzdams, ka nupat vairs nav labi, Smukais gribeja mudīgi iet tālāk, bet Čunčiņš viņu saķēra aiz pogas.

— Un citi ir vēl smagākā stāvoklī! Kātiņu Almai visu nakti murgi rādījušies, glumas čūskas vēderu žņaugušas, Šķeterniecei valoda raustās, bet Zirdziņmamma dabūjusi bruku. Tā ir krimināla būšana, piemiņi manus vārdus!

Ceptuvē Smuko gaidīja vēl lielāks trieciens. Priekšnieks Sisenis viņu ierāva kaktā un čukstēja:

— Man tu vari atzities, kūkām dzērumā tu esi piegrūdis prusaku pulveri, vai ne? Es pēc garšas jūtu... Un tagad ej, parunā ar advokātu, ko tiesā teikt un ko neteikt!

Pateicoties tam, ka galu neviens kūku ēdējs nebija dabūjis, tiesa Smukajam aizgāja secen, taču pie kūku cepšanas viņu vairs nelaida, trīs mēnešus viņš cilāja maisus un slaucīja ceptuvi. Vēlāk, ņemot vērā Smukā ilggadīgo nevainojamo darbu, viņš tika apzēlots un atkal nolikts pie miklas un pannām.

Tomēr kūku bijušā slava ir pagalam uz laiku laikiem. Ģeņģernieki tās pērk samērā maz, un arī tad viņi vispirms kādu drupaču pasviež sunim. Ja suns nesāk raustīties, ģeņģernieki vienu otru kūku arī apēd, taču pie rokas vienmēr viņi tur medicīnisko ogli, jo ogle, kā zināms, lieliski palīdz pret saindēšanos.

Bet tā ir lieka piesardzība. Smukais pa ceptuvi atkal grozās dziedādams, un tas nozīmē, ka viņa ceptajām kūkām aizdomīgas piegaršas nav un nevar būt. Tāpēc visi, kam gadās iegriezties Ģeņģeros, kūkas var pirkt un ēst pilnīgi droši.

KLEKSĪŠI

«Atraitnes dēls gribēja mācīties: nešaudījās ar kaķeni un nešpikoja, nekliedza uz skolotāju un nebēga no stundām. Viņam pietika ar to, ka mātei nebija naudas.»

«Hamleta sapnis par saprātīgu cilvēku nevarēja piepildīties, jo tie bija viduslaiki.»

«Aizmāršīgais neizmet vis uz ielas naudasmaku, bet gan tikai kompostētu biļeti.»

«Antiņš labprāt savāc ceļā to, kas citam no veltuma nokritis.»

«Paštaisns cilvēks ir kā celotānā iesaiņots slotaskāts bez šodienīgas slotas.»

«Autors un autoritate bieži vien nav sakritīgi jēdzieni.»

No skolēnu sacerējumiem izrakstījusi ILGA RISMANE.

— ATNĀCIET LABAK RĪT! ŠODIEN MŪSU KANTORĪ VEĻAS DIENA.

JAUNĀKAIS ZINĀTNĒ UN TEHNIKĀ

SOLANUM TUBEROSUM NOSLĒPUMAINĀ BŪTĪBA

Botāniķi ir spiesti atzīt, ka šodien vēl netrūkst augu, par kuriem mēs zinām ļoti maz vai nezinām neko. Viens no šādiem neizpētītiem augiem ir kartupelis jeb, zinātniski izsakoties, Solanum tuberosum.

Taisnība, kartupeli mēs visi esam redzējuši un zinām, kā tas garšo. Bet vai kādam ienācis prātā, ka šķietami pazīstamajam kartupelim piemīt noslēpumainas spējas pazust? Turklāt pazust vienā un tai pašā laikā — aprīļa sākumā?

Šo ērmtīgo faktu botāniķi ir novērojuši Rīgas un Jūrmalas sakņu veikalos. Nupat vēl Solanum tuberosum bija, bet pēkšņi — skaties! — vairs nav...

Sakarā ar kartupeļu noslēpumaino pazūšanu radusies tā saucamā

āizmāršības hipotēze. No tās izriet secinājums, ka Solanum tuberosum patiesībā nepazūd, aprīļa sākumā vienīgi beidzas to krājumi sakņu bāzēs. Lauku rajonos kartupeļu vēl ir pietiekami, bet, kamēr sarosās tirdzniecības organizācijas, kamēr Valsts Agrorūpniecības komiteja dod rīkojumu sūtīt kartupeļus uz pilsētas bāzēm, sakņu veikalos pārdevējas pircējiem laipni paskaidro: «Kartupeļu nav! Kad būs? Nezinām...»

Tāču pret tā saucamo āizmāršības hipotēzi zinātniekiem rodas ļoti nopietni iebildumi. Kartupeļu papildu iepirkšanu tirdzniecības organizācijas varētu aizmirst, sacīsim, vienu gadu, bet, ja kartupeļi pazūd ik pavasarus, tad iemesls jāmeklē citur — Solanum tuberosum noslēpumainajā būtībā.

ŠIS TAS PAR KAISLĪBĀM

Nezin kur radies uzskats, ka īsti lielu, šekspīrisku kaislību mūsdienās vairs neesot. Tas ir pilnīgi nepareizi! Pašreiz kaislību vilņi sitas līdz debesīm!

Tūlīt piebīdīsim, ka lielākie kaislību vilņi mūsdienās nešūpo vis mīlētājus, bet gan vieglo automašīnu īpašniekus. Tos, kuru mašīnām ir stipri nodilušas riepas.

Kā jau visiem kaislību pārņemtajiem, riepu tīkotājiem piemīt pārdabiska priekšnojauta — viņi neizprotamā kārtā jūt, ka drīzumā automobiļu rezerves daļu veikalā pārdos riepas. Tādās reizēs kaislību pārņemtie lec no gultas drīz pēc pusnakts un brauc uz Rumbulu. Tur pie attiecīgā veikala durvīm jau stāv riepu tīkotāju rinda, kas katru mirkli kļūst arvien garāka...

Ap astoņiem, kad uzņēmumos sākas darbs, rinda kļūst retāka,

jo daudzi kaislību pārņemtie aizbrauc parādīties, lai priekšniecība redz, ka viņi ieradusies darbā, un pēc tam paklusām pazūd un atkal ieņem savu vietu pie Rumbulas veikala durvīm.

Tajā brīdī, kad sākas riepu pārdošana, kaislību vilņi sitas neiedomājami augstu. Gaisā skan drusku pārfrazēts hamletiskais jautājums — būs vai nebūs? Būs vai nebūs mašīna braukšanas kārtībā? Būs vai nebūs nepatīkšanas sakarā ar darba kavēšanu?

Protams, ja riepu pārdošanā tiks ieviesta kaut elementāra kārtība — vai nu pircējus iepriekš reģistrējot veikalā, vai atrodot citādu risinājumu — kaislību vilņi tūlīt noplaks. Jā, tad patiešām varēs teikt, ka mūsdienai cilvēks šekspīriskas kaislības vairs nepazīst.

NEBŪSIM PĀRGUDRI!

Ir neapstrīdama patiesība, ka medicīnas jautājumos mēs sevi izskatām par ļoti kompetentiem. It īpaši tas attiecas uz alkohola reibuma konstatāciju. Tiklīdz kāds pilsonis murmulēdam pārvietojas četrpārus, mēs tūdaļ bez šaubīšanās sakām: «Viņš ir piedzēries!»

Patiesībā dzēruma konstatācija ir nesalīdzināmi sarežģītāka. Saskaņā ar republikas Veselības aizsardzības ministrijas pavēli 715—15, kas izdota 1980. gada 1. septembrī, ārstam vispirms jānosaka, vai pacients ir uztraukts, plāpīgs, agresīvs vai raudulīgs, vai viņš orientējas telpā un laikā, vai viņš šo to atceras vai neatceras neko, vai murmina vai tarkšķ, vai ir bāls, nosarcis, siekalojas vai nesiekalojas, elpo ātri vai lēni. Jāizmēra arī pacienta pulss, jānovēro, vai viņš vemj vai tāpat vien žagojas, vai pacients nemierīgi trinas vai apātiski sēž, kāda ir viņa mīmika, vai viņš iedams grīdā, vai mēta kājas, vai spēj stāvēt taisni ar aizvērtām acīm, vai spēj no grīdas pacelt monētu, pieskarties ar pirkstu pie deguna (sava), vai pacienta rokas trīc vai netrīc. Vēl jānosaka viņa repleksi, jāpārbauda, vai no viņa ož pēc alkohola, jāizdara asins, urīna un izelpotā gaisa analīzes, jāno-

skaidro, vai viņš ir psihiski vesels un kādas slimības pārcietis. Tad un tikai tad, kad minētās pārbaudes un novērojumi veikti un rūpīgi fiksēti aktā, ārsts ir tiesīgs secināt, ka pacients īsti skaidrā prātā nav.

Pēc iepazīšanās ar minēto pavēli mēs droši vien apgalvosim, ka ministrijas prasības ir pārmērīgas. Mēs arī minēsim piemērus, kad dzērumu konstatē ar stipri vienkāršākiem paņēmieniem. Ja, sacīsim, virpotājs grīļdamies stāv pie virpas, ja krāvējs tenterēdams nes kastis, ja krāsotājs cilā pindzeli, turēdamies pie sienas, priekšniecība ir juridiski tiesīga viņam pasacīt: «Tu esi piedzēries. Ej mājās!» Gadījumos, kad rodas aizdomas, ka šoferis ir dzēris, viņam izdara asins analīzi vai liek pūst stobriņā, un viss kļūst skaidrs.

Tāču neaizmirsīsim, ka medicīna paliek medicīna, tāpēc šoreiz iztiksīm bez kategoriskiem spriedumiem. Vispareizākais būs izteikt vēlējumu, lai kompetentie Veselības aizsardzības ministrijas speciālisti padomātu, vai ārstiem dzēruma konstatēšanas un it īpaši aktos fiksēšanas procedūru nevarētu vienkāršot.

A. ĪSAIS,
zinātnu kandidāts

Sētas kranča sapnis —
kļūt par galma suni.

Diezin vai ir apskaužams tāda ģimenes kuģa liktenis, kuram divi kapteiņi, bet nav neviena loča.

Analfabētisma vienīgais pluss — tas pasargā no plāgiātisma.

Ja tevi piemeklējusi nelaime, mierini sevi ar to, ka tā kaimiņam sagādājusi prieku.

C. MELAMEDS

IT KĀ PAR MĪLESTĪBU

Riskējot ar dzīvību, rāpties pēc Saulcerītes! Tiešām antiņš!

Pēc dažām kāzām rēķina ne tikai to, cik izdots, bet arī to, cik ieņemts.

No mīlas nebaidies! Tā saka. Un kurš no tās baidās!! No alimentiem gan.

ANDRIS BRIEDIS

— AI-JAI-JĀ! ...

E. O Š S

ŠIS UN TAS PAR ŠO UN TO

Nakts vidū panu Jaroslavu pamodina telefons. Vada viņā galā atskan nepazīstama balss:

— Vai drīkstu jums kaut ko jautāt?

— Tagad, pulksten trijos naktī!

— Paldies, tieši to es gribēju uzzināt.

— Aniķa, vai jūs gribētu mani padarīt par laimīgāko cilvēku pasaulē!

— Jā, Jozef!

— Tad, lūdzu, iepazīstiniet mani ar savu draudzeni Martu!

— Kurp dodies!

— Vakar man uzdāvināja skaistu naktslampiņu, tagad eju pirkst kādu grāmatu...

Braucot liftā, jauns puisis bilst meičai, kas dzīvo tai pašā mājā:

— Ticat vai ne, jūsu dēļ esmu zaudējis mieru, naktīs nevaru gulēt, staigāju pa dzīvokli līdz agra rīta stundai...

Meiča, kautrīgi nodūrusi acis, atbild:

— Būtu labāk, ja jūs parunātu ar manu tēvu...

— Ar tēvu!! Tad viņš ir tas, kas caurām naktīm griež to nolādēto magnetofonu!

— Kā tev patīk šis mētelis! — pane Magda veikalā vīram jautā.

— Pērc to noteikti, — vīrs saka, — ir pēdējais laiks tev sākt ģērbties, kā pieklājas nopietnai, cienījama vecuma sievietei.

Banketa laikā kāda dāma blakus stāvošajam ārstam nemitīgi stāsta par savām kaitēm un lūdz padomu, kā tās ārstēt. Nogaidījis izdevīgu mirkli, ārsts pačukst savam kaimiņam advokātam:

— Vai man ir tiesības no šīs dāmas pieprasīt honorāru par konsultāciju?

— Bez šaubām, — advokāts atbild. — Kas attiecas uz jums, apmierināšos ar piecsmi frankiem!

— ĢĒNIJS! JAU RISINA GLOBĀLAS PROBLĒMAS!

E. RUSMANIS

— TU SAKI — MĀJĀS SIENAS PALĪDZ!...

U. MEZAVILKS

LIDA PAKRĀSTE SIRDSDRAUDZENE

Vai gan nav zināms, kā ir ap dūšu pēc saskriešanās ar priekšnieku. Felicītai, rūpnīcas direktora sekretārei, sirds bija pilna. Būtu vismaz kāds, kam to izkratīt!

Tāda mērena ducināšana jau šad tad bija gadījusies, bet šodien bija pamatīgs pērkons ar baltiem zibeniem. Par ko? Felicīta esot nozaudējusi preču pavadzīmes. Bet viņa bija gatava apzvērēt, ka pavadzīmes nemaz nav redzējusi un priekšnieks pats tās nezina kur iegruvis. Taču ej pierādi!

Pēc darba, kā par sodību, draudzenēm nebija vaļas — Esmeralda tikai pamāja ar roku, uzsauca «čau!» un aizjoza, brunči vien noplivoja. Zigfrīda jau pēc Felicītas pirmajiem žēlošanās vārdiem bezbēdīgi iesaucās: — Neņem galvā, Fit! — un prom bija.

Par laimi, tomēr atradās cilvēks, kam nekur nebija jāskrien. Tā bija kaimiņu rūpnīcas direktora sekretāre Adelīna, kas Felicītai skaitījās tāda kā sirds draudzene.

Kafejnīcā, malkodamas kafiju, viņas dzīvi apsprieda Felicītas priekšnieku.

— Briesmonis! — Adelīna pašūpoja galvu, noklausījies Felicītas bēdu stāstu. — Ak, naba-

dzīte! Manējais gan kaut ko tādu nekad neatļaujas. Vienmēr delikāts un šīks, — viņa uzliecīja savu priekšnieku.

Felicīta atcerējās vēl citus priekšnieka pāri nodarījumus:

— Iedomājies, vakar viņš man lika trīsreiz pārrakstīt vienu ziņojumu. Gribot mani iemācīt rakstīt bez kļūdām! Beigās paņēma pirmo. Bez šaubām — tas bija pats labākais, jo tad viņš man vēl nebija sācis spēlēt uz nerviem!

— Un tu to paciet? — Adelīna sašufusi brīnījās.

— Aizvakar mazmazlietiņ nokavēju darbu, — Felicīta turpināja. — Zini, ko viņš izdarīja? Viņš mani nosauca par sliņķi un pieprasīja rakstisku paskaidrojumu! Ar kādām tiesībām? Pāris stundu dēļ...

— Es pie tāda bendesmaisa nevienu dienu nestrādātu! — Adelīna ar dziļu līdzjūtību apgalvoja. — Manējais pret mani pat balsi nekad nepaceļ!

Adelīnas sašutums par draudzenes priekšnieku auga augumā. Arī Felicītai sāka likties, ka pie tāda var strādāt tikai galīga zoss.

— Nudien, jāiet prom, — viņa teica. — No viņa pat pašā sieva aizbēga...

— Ko tu saki! — Adelīna iesaucās un viņas balsi sašutuma vietā bija saklausāma neslēpta interese. — Vai patiešām?

Kad Felicīta apzvērēja, ka tā ir visai rūpnīcai zināma patiesība, Adelīna dedzīgi sacīja: — Rīt pat sniedz atlūgumu!

— Tā arī darīšu, — Felicīta nolēma.

Pēc kāda laika Felicīta uzzināja, ka Adelīna pametusi savu delikāto un šīko direktoru un strādā viņas vietā.

PETERIS ETERIS

ATSPĒLĒJUSIES

Dzērienu veikalā ienāk švīti gērbies vīrietis un vēlas iegādāties pudeli šampanieša.

Pārdevēja Zete viņu rūpīgi aplūko un, degunteli pacēlusi, nosaka:

— Es jums šampanieti nedrīkstu pārdot.

— Kāpēc? — pircējs apmuls.

— Instrukcija neatļauj, — Zete noskalda un sāk apkalpot citus dzēriena kārotājus.

Švīts sadusmots pasauca veikala vadītāju. Arī vadītājs nevar apjēgt, kālab pārdevēja spītējas.

— Zete, kas par lietu?

— Pircējs nav pienācīgi apģērbies, — Zete paskaidro.

Nu sāk galvas grozīt arī pārējie pircēji. Brīnumi gan: cilvēkam mugurā gliets uzvalks, balta krūteža ar raibu šlīpsi, bet saka: nav pienācīgi apģērbies!

Tad Zete izstiepj rādāmo pirkstu ar rozā nadžu un sāk durstīt uz šampanieša kārotāja pusi kā ar ilenu.

Vakar, kad šis cilvēks apavu veikalā pārdeva Leontīnei importa kurpes, bet man pateica: «Vairāk nav!», viņš aiz letes stāvēja šai pašā uzvalkā. Arī šlīpse un kreklis tie paši. Tātad tās ir viņa darba drēbes. Bet cilvēkam darba drēbēs alkoholiskos dzērienus nav brīv pārdot. Lūdzu, te būs instrukcija!

— VIŅŠ DOMĀ, KA VIŅU GRIB LIKT DARBĀ.

E. OŠS

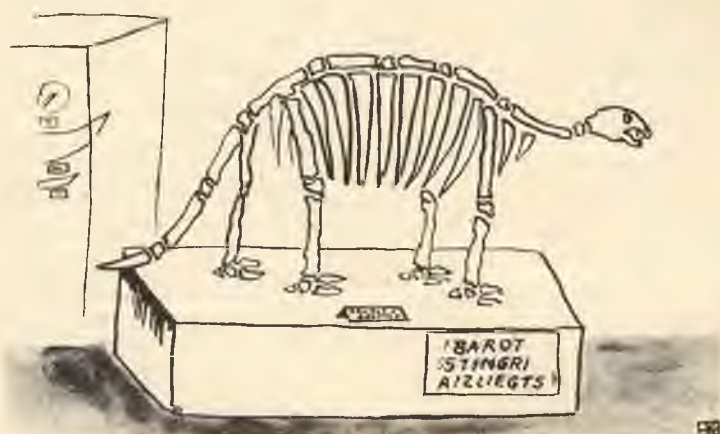
— PAPIŅ, TU ESI KĻUVIS SĪKUMAINS.

E. OZOLIŅŠ

— JA KĀDAM IR VĒLŠANAS TURPINĀT, LŪZU ŠURP,
BET TIKAI VISI UZREIZ!

EDGARS VALTERS

ERKI KASEMETSS

— KADRU MAINĪBA MŪSU UZŅĒMUMĀ LAIKAM TAČU KĻUVUSI
PAR ŠAURO VIETU...

ROMANS OHLAUS

— IEDEVUŠI GAN PALĪGU! VIŅŠ MAN JAUC ARĀ VISUS RĒĶINUS!

OLIMARS KALLASS

PRĪTS PERNS

EDGARS VALTERS

HUGO HĪBUSS

AIZSARGĀJAMĀIS OBJEKTS

Pajauns cilvēks gaišpelēku putekļu drānas jaku mugurā un zilām džinsu biksēm kājās klimta kolhoza «Raženā vārpa» gaiteni no vienām durvīm pie otrām, meklēdams Drosmu Smildziņu. Viņa te vadot vietējos dabas sargātājus. Rajona avīzes redakcijā nostrādājis tikai pāris mēnešus, pajaunais cilvēks «Raženajā vārpā» bija pirmoreiz un kolhozu speciālistus vēl nepazīna. Beidzot kāda sieviete, kas no viena kabineta uz otru stiepa papīru blāķi, viņam parādīja, aiz kurām durvīm var atrast drošības tehnikas inženieri Drosmu Smildziņu. Bet to, ka viņa ar dabas sargāšanu nopemoties, šī gan neesot dzirdējusi.

Nu, tu, brīnums! Redaktors savu jauno kadru bija atsūtījis uzrakstīt par dabas aizsardzības pozitīvo pieredzi «Raženajā vārpā», jo rajonā no šejienes nebija saņemts neviens akts par dabas aizsardzības pārkāpumiem. Te neviens necirta dižkokus, neskaloja upītēs amonjaka mucas, negāza meža atkritumus. Kantoriste laikam bija līdz ausīm iegrimusi savos papīros, ja neko nezina.

Drosmai bija burvīgs strups deguntiņš, spožas brūnas acis, kupls matu cekuliņš, taču viņas zeltņesi jau rotāja laulības gredzens, tāpēc ienācējs savaldīja savu jūsmu. No saucis vārdu — Atvars Šurķelis, viņš palūdza parādīt darba plānu šim gadam un atskaites par paveikto. Drosma tūlīt no rakstāmgalda atvilktnes izvilkā kādus aktu vakus un nēmas šķirstīt aprakstītas lapas.

— Jā, te būs, — viņa iesāka, — piecpadsmitajā aprīlī bija paredzēts reids pa teļu fermām, tas ir izpildīts. «Bērzu puos» nebija pievesti pakaiši, par to sastādīts akts un nodots kolhoza valdei...

— Kāds sakars teļiem ar dabas aizsardzību? — Atvars viņu pārtrauca.

— Ar dabas aizsardzību? — savukārt brīnījās Drosma. — Nekāds. Teļu fermas pārbauzīju, jo esmu kontroles komisijas priekšsēdētāja.

— Bet dabas aizsardzība? Jūs taču esat dabas aizsardzības biedrības vietējās pirmorganizācijas vadītāja!

— Tas nu gan ir jaunums! No kura laika? Esmu dārzkopības un biškopības biedrībā, sarkanajā krustā, fizikultūras kolektīvā, tagad arī atturības biedrībā. Bet dabas sargātājos... Laikam kāds mani būs tur ierakstījis!

— Es gribētu apskatīt visu uz vietas. Ja jūs man parādītu...

— Lūdzu, skatieties, kas vien jūs interesē. Bet man nav laika, tūlīt ēdnīcā sāksies sanitārā diena. Piezvanišu dispečeriem, varbūt kāda mašīna brīva, tā jūs varēs izvadīt pa teritoriju.

Pēc īsas sarunas pa tālruni Drosma pavēstīja, lai viņš ejot lejā, tehniska palīdzība braukšot uz trešo iecirkni, varot viņu pagāzt līdz.

Atvars nokļuva līdz kādai fermai, kur bija sabojājis suknis. Kamēr vīri to laboja, viņš apstaigāja apkārtni. Tā izskatījās sakopta, pat pukītes koši ziedēja kūts galā, un smārds, kas no mēslu krātuvēs cēlās gaisā, lika manīt auglības eliksira klātbūtni.

Bija skaista vasaras diena. Samtains vējiņš pa neaizmirstīšu krāsas debesīm dzenāja pūkainus mākonīšus. Ceļmalā auga liela liepa, no kuras zariem plūda salda ziedu smarža, un bites tur zūmēja kā negudras. Atvars bija nolēmis atpakaļ uz centru iet kājām, lai varētu visu labi novērot un justos dzīves un vasaras vidū. Tas nekas, ka balti ceļa putekļi nogūlās uz rūpīgi nospodrinātajām sandalēm. Atvars pargāja pār tiltiņu, zem kura čaloja upīte,

līdz malām pilna dzidra, tīra ūdens. Labības lauka vidū viņš redzēja ne tikai elektrības stabus, bet arī kuplus ozolus. Amonjaka mucas stāvēja uz paliktniem un bija iežogotas ar sētiņu. Nudien, te par dabu rūpējas! Bet viņš taču nevar rakstīt, ka viss radies it kā pats no sevis, ka Drosma par saviem pienākumiem nekā nezina. Varbūt aprunāties ar agronomiem, melioratoriem? Bet kur tos sadzīt rokā, neviens kantorī nesēž...

Bija pats pusdienas laiks, kad Atvars atgriezās centrā. Pie ēdnīcas durvīm karājās uzraksts «Sanitārā diena». Nu jā, Drosma teica, ka viņai tur jāpiedalās. Laikam pārbauda elektriskās plīti, vai tās atbilst drošības noteikumiem. Par laimi, blakus ēkā bija veikals. Atvars nopirka pudeli limonādes un cepumus. Apsēdies ēdnīcas priekšā uz soliņa, viņš nolēma tur pavadīt pusdienas laiku. Varbūt beidzot radīsies kāda gaiša doma...

Celtnieki, ēdnīcu būvēdami, bija saglabājuši kuplu kļavu, tā meta tīkamu pavēni. Cepumus grauzdams, Atvars sāka ieklausīties divainos trokšņos, kas atskanēja no ēkas iekšienes, brīžam tie bija klusāki, brīžam skaļāki. Kaut kas tur bez mitas plīkšķēja.

Atvaram blakus piemētās kāds kolhoznieks ar puskuķu maizes un desas līkumu. Atvars viņam pavaicāja, kas tā par trokšņainu sanitāro dienu ēdnīcā.

— Tur saimnieces kaujas ar mušām, — vīrs, norijis kumosu, labprāt pastāstīja. — Mūsu agronoma sievība, tā Drosma, viņam ir īstais palīgs, viņai tie precīzākie bliezieni. Esot ietrenējusies, bumbu daudzidama. Kēķi tak visāda ēdmaņa, nevar indes virsū pūst, tāpēc sievas klapē mušas ar pletnēm.

— Vai viņas bieži to dara? — Atvars painīresējās.

— Katru nedēļu vienu dienu. Sliktāk jau ir, ka nevar siltu paēst, tomēr labāk tā, nekā indēties nost. Sevišķi nikna uz mušām Drosma kļuva pēc tam, kad viņas kakātiņi notīrīja ķepiņas. Bijis saēdis no dihoflofas nobeigušās mušas. Manos puikas gados, zināt, bija tādi mušpapiři, vajadzēja tikai izvilkāt no turziņas un pakārt pie griestiem. Mušas tiem lidoja virsū mākoņiem. Kad aplīpa melns, māte noņēma un plīti sadedzināja. Kad es to stāstīju savam puikam, viņš neticēja, tās esot tikai pasakas, tāpat kā par raganām un velniem.

Nesen sadabūju tādu mušu ķeramo smāķi, ko uzziest papīram un tad izkārt. Apziedu pāris strēmeles un nesu uz kūti, kur mušas moka bullēnu nost. Bet trāpījās caurvējš un strēmele pielīpa bullenam pie aistes. Galīgi saner-vožējam lopiņu, kamēr dabūjam nost. Ja, labāk ar pletni!

Plīkšķi ēdnīcā gan attālinājās, gan skanēja tuvāk. Kolhoznieks ar delnas virspusi noslaucīja muti, pateica uz redzēšanos un devās prom.

Arī Atvars cēlās kājās, lai paspētu uz nākamā autobusu. Jau šajā pēcpusdienā viņš uzrakstīja, ka kolhozā «Raženā vārpa» dabas aizsardzības darbs nostādīts uz ļoti augsta līmeņa — pati pirmorganizācijas vadītāja pašrocīgi cīnās par to, lai no indīgajām ķīmikālējām neciestu radības kronis — cilvēks.

DZĪVES SĪKUMI

Visu var novērtēt tikai salīdzinājumā. Ja, sacīsim, pircējs būs slikts, pārdevējs automātiski kļūs labs.

Piemēri nav tālu jāmeklē.

Maija mēneša sākumā pilsones Šilēnas astoņgadīgā meita Baltijas dzelzceļa pārvaldes Rīgas nodaļas strādnieku apgādes 18. veikalā Ogrē nopirka pudeli limonādes. Par trīsdesmit kapeikām. Ieskaitot taras vērtību. Kad meita iznāca no veikala, māte ieraudzīja, ka pudele nav gluži pilna un korķis knapi turas virsū.

Atklāti sakot, dzīves sīkums. Un novērst šādu sīkumu var ļoti vienkārši. Apmainot nekvalitatīvu preci pret kvalitatīvu.

Pilsone Šilēna devās uz veikalu.

— Lūdzu, apmainiet pudeli!

Pārdevēja Valentīna Lavrinoviča pasauca veikālvēdi Mirdzu Lūsiņu. Veikālvēde nolēma:

— Tā pudele ir valā taisīta! Uz kaut kāda priekšmeta atspiesta! Atdot viņai desmit kapeikas, lai viņa ņem to pudeli ar visu limonādi!

Pārdevēja atdeva trīsdesmit kapeikas. Lai ņem, lai iet, un miers mājās. Pilsone Šilēna negāja. Jo uzskatīja, ka pudele jāapmaina pret citu. Veikala darbinieki citu pudeli dot nevēlējās.

Konflikts sāka rīst pumpurus. Pilsone Šilēna palūdza sūdzību grāmatu.

— Vispirms uzrādiēt pasi! — veikālvēde Lūsiņa teica. — Bez pases jūs sūdzību grāmatu nedabūsi.

Konfliktam sāka raisīties lapiņas. Pilsone Šilēna atnesa pasi un ierakstīja sūdzību. Norādot savu adresi, uzvārdu un citus nepieciešamos datus. Lai tirdzniecības uzņēmuma vadība varētu spert attiecīgus soļus un par to paziņot.

Pēc pāris nedēļām, atbildi nesaņemusi, pilsone Šilēna vēlreiz iegriezās 18. veikalā un ar izbrīnu konstatēja, ka attiecīgie soļi jau sperti. Nākamajā lappusē aiz sūdzības kāds pircējs bija ierakstījis sūdzības atspēkojumu. Tā un tā, pilsones sūdzība nav pamatota, viņa bija iedzērusi grādīgos dzērienus.

Atspēkojums bija uzrakstīts skaidrā rokkrāsā, taču uzvārds bija nesalasāms, bet adrese nezin kāpēc nebija uzrādīta. Acīmredzot atspēkojumu autoriem pases prasītas netiek.

Sūdzību rotāja veikālvēdes Lūsiņas slēdziens. Apvienojusi savā personā gan augstāksēdošās instances pārstāvi, gan tiesu medicīnas ekspertu, viņa lietai pielika punktu: «Sūdzība nav pamatota. Pircējs bija ieriebis.»

— Bet viņa taču alkoholu nelieto! — pilsones Šilēnas darba kolēģi un tiešā priekšniecība apgalvo un ir gatavi apzvērēt. — Viņa taču nemaz nevar to darīt sava veselības stāvokļa dēļ!

Tomēr veikala vadība paliek pie sava nesartrināmi kā mūra siena.

— Ja viņa nebija piedzērusies, tad bija slima! — veikālvēde Lūsiņa kategoriski paziņo. — Ja mēs sāksim mainīt pirkumus, viņa atstās konservu bundžu un arī nesīs mainīt!

— Un naidīgu mēs viņai atdevām, — pārdevēja Lavrinoviča piebalso. — Ko viņa vēl grib? Varēja iet un citā veikalā nopirkt, ko sirds kāro...

Iepazīnies ar šo fenomenālo dzīves sīkumu, es tagad, iedams uz veikalu, katram gadījumam ņemu līdzīgu pasi, karaklausības aplieciņu un darbavietas administrācijas parakstītu pozitīvu raksturojumu. Lai bilde būtu pavisam skaidra, es katram gadījumam iegriežos arī atskurbtūvē, eju pie ārsta un saku:

— Man, lūdzu, izziņu, ka pašlaik esmu pilnīgi skaidrs un pie pilnas saprašanas... Man jāiet uz veikalu.

Arsts saprotoši pasmaida un izziņu man uzraksta. Jo pēc tam, kad būsī vēris veikala durvis, vār jau būs par vēlu. Pēc tam pierādīt, ka esi bijis skaidrā, būs gaužām grūti.

A. BRĀLĪTIS

I. MELGAILIS

V. ARDAŠOVŠ

AIVARS VENTS SŪTĪBA

Tovakar Kņope bija pagalam izklaidīgs. Beidzot Žanis neizturēja.

— Šitā jau nevar spēlēt! — viņš teica, nometis kārtis galdā. — Kas ar tevi, Kņope, ir? Slims esi, vai?

Kņope smagi nopūtās.

— Veči, mani pēdējā laikā moka tāda fi-figa doma, — pēc brīža viņš kautrīgi sacīja. — Katram cilvēkam taču ir sava sūtība zemes virsū, vai ne? Viens spēlē, teiksim, klavieres. Otrs pūš tauri. Trešais ģeniāli tēlo mirstošo gulbi... Bet ko es? Tupu kioskā, kur tikko varu ielīst, un tirgoju pastmarkas. Kur te slava? Kur gods? Vai tāda vien mana sūtība?

Žanis piecēlās, pielika plaukstu Kņopem pie pieres, pagrieza baltas acis uz debesīm un brīdī it kā kaut ko saasināti vērigi klausījās.

— Vēl nečūkst, bet drīz būs, — beidzot viņš teica. — Kam jādala?

— Pag, pag! — Kņope nelikās mierā. — Ļauj izrunāt! Var taču gadīties, ka ikvienā no mums slēpjas kāds baigais talants. Žanis varbūt dažam labam bilžu mālderim liktu aizskaidības brēkt kaķa balsi, bet Fredis, iespējams, brauktu uz olimpiādi svarus cīlāt. Bet tā ir jūsu darišana. Par sevi gan esmu skaidrībā — es rakstīšu romānu.

— Ha, ha! — mēs ar Žani reizē iesmējāmies. — Tu? Ha, ha! Par ko?

— Par žūlikiem. Kriminālromānu! Iedomāties — pārnāk viens tēviņš mājās un atrod vannas istabā pliku līķi. Viņš...

— Aptaurēts tu, Kņope, vienmēr esi bijis, bet šitādu trakumus... — Žanis sadusmojās. — Vai tu, dullais, zini, kas viss jāzina tādās lietās? Noziedznieku psiholoģija, rīcības motīvi, izmeklētāja darbs... Ko tu no tā jēdz, ko?

Kņope apvainojās un rāva mēteli mugurā.

— Tu gribi sacīt, ka šitas pats Simenons vispirms aplaupīja banku, nožmiedza pusduci vecīšu un tikai tad sāka rakstīt tos savus pārākos gabalus? Galvenais ir talants un neatlaidība. To es tev, Žani, pierādīšu!

Mēs ar Žani saskatījāmies, un mums kļuva skumji.

Pēc nedēļām trim Kņope bija klāt. Viņš izskatījās tāds, it kā viņu kāds liellops būtu veselu nedēļu gremojis.

— Nu? — Žanis bez jebkāda ievada noprasīja.

— Jums taisnība, — Kņope bēdīgi murmināja. — Ja nezini visvisādus pantus, žargonus un veselu lērumu citu lietu, romānu uzrakstīt nevar. Bet, nākot šurp, man radās ideja. Es, zin, rakstīšu drāmu. Galvenie varoņi — kolhoznieki. Viņš un viņa. Drīz abiem būs kāzas. Te uzrodas viens blemberis šiltainās biksēs un gitāri kaklā. Šis...

— Kad tu pēdējo reizi biji teātrī, Kņope? — Žanis bargi pārtrauca jauno dramaturgu. — Drāmu vispār esi redzējis?

— Protams! — Kņope jutās apvainots. — Skolas gados kopā ar klasi! Man tā būšana ir...

— Un dzīvu govī? — Žanis atkal neļāva pabeigt.

— Ko?

— Govi, es prasu, tuvumā esi apskatījis? Kņope piesarka. Uzmetis Žanim iznīcinošu skatienu, viņš izskrēja pa durvīm.

Pagāja mēnesis. Pagāja divi. No mūsu dramaturga nebija ne vēsts. Tad kādu vakaru Žanis mani sagaidīja manāmi uztraukts.

— Kņopem vāks un vakars! — viņš paziņoja. — Sadomāju šim piezvanīt. Un to trakumu! Mūsu mīlais atbild drebēlīgā aizkapa balsī: dzejnieks Kņope klausās. Saproti? Dzejnieks! Kas to varēja iedomāties! Prātīgs cilvēks likās. Un nu — še tev! Būs jāgriežas pie dakteriem.

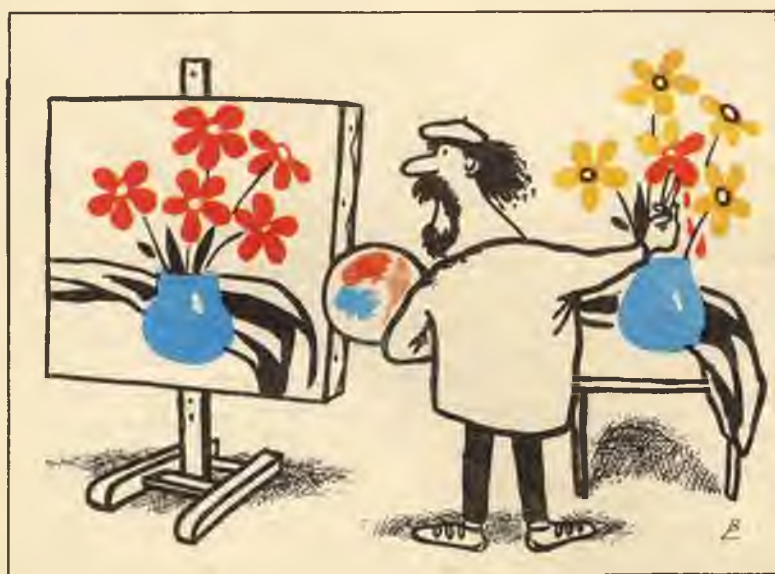
— Ko tu saki! Kaut kas traks! — es teicu un piebildu. — Zini, man gadījās divas biļetes. Uz preses apvienības darbinieku pašdarbības skati šo sestdien. Aizejam, ko? Kopš Žanis ir ķerts, sestdienu vakaros vairs nav ko darīt.

Koncerts bija jauks. Tautas dejas, joki, dziesmas. Pašās beigās konferansjē pieteica:

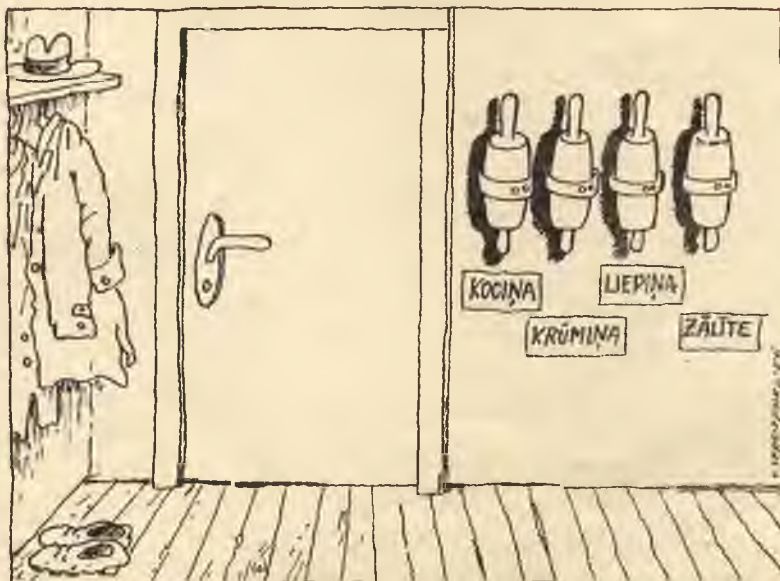
— Vokāli instrumentālais ansamblis «Tris banāni»! Jaunrades dziesma «Nepūt, Žani, pīlītes». Teksta autors kioska vadītājs Kņope. Žanis bezmaz pagība.

Tad bārdains jauneklis kviecināja taustiņblumizeri, otrs sita bungas, bet trešais pa vidu iedziedājās:

— Nepūt pīlīti, klausī mīlīti, Žani, Žanīti! Vairāk vārdu nebija. Arī mēdiņš likās tā kā dzirdēts, bet gabals guva panākumus. Klausītāji kiedza bravo un sita plaukstas. Izsauca autoru Kņopi. Viņš klanījās nenoguris, kā ūdeni pumpēdams. Sapucējusies jaunkundze pasniedza puķes. Un mums kļuva skaidrs — jāmeklē zolītes partneris ar citu sūtību. Kņope šai pasaulei ir zudis.

L. BULIKINA

T. SERGIJENKO

— JŪSU DĒLS SIT MAZĀKOS...
— NEVARU UN NEVARU VIŅAM TO IZDAUZĪT
NO GALVAS!
E. RUSMANIS

JOZS BULOTA
«Šluota», Viļņa

VAJADZĪGS CILVĒKS

AIVARS NEIBARTS

CIKLS «DRUPAČAS»

Blusas nemaz nav iedomīgas
un nemaz nenicina mani,
ka esmu sasodīti lēpīgs
un nemāku lēkāt tā kā viņas.

Viens mans kaimiņš
tik pamatīgi ielīda
žurkas ādā,
ka tagad diennaktīm
grabinās
pa manu pieliekamo kambari.

Mans pušelnieks
kā gatavais ērns
karājas mata galā.
«Turies, dumīki!»
iebrēcos kā negudrs
un no savas kabatas
veikli izmakšķerēju
šķēres.

Eiņšteins neko nemeklēja,
viņš vienkārši — atrada
siena kaudzē iekritušo adatu;
un nesāka pasauli lāpīt —
viņš to šuva no jauna.

E. OZOLIŅŠ

Viss sākas, kā mēdz teikt, ar sīkumu. Kādu dienu kopā ar citiem grēciniekiem peklē nonāca kāda kombināta direktora dvēsele.

Direktors bija no tiem, kam visur ir pazīņas. Jau nākamajā dienā darvas ceha priekšnieks viņu stādīja priekšā Sātanam.

— Vajadzīgs cilvēks, es atvainojos, dvēsele, — Nelabais teica. — Esiet pazīstami!

Grēcinieks nolika Sātanam priekšā uz galda pudeli.

— Tas jums. Knapī dabūju cauri eņģeļu maitnīcai.

— Saki, kāpēc ieradies! Garai runāšanai man nav laika, — Sātans norūca un ar rokas mājienu aizdzina velnēnu, kas viņam spodrināja ragus.

— Man ir svarīgs priekšlikums, augsti godājamais Sātān, — direktora dvēsele lietišķi sacīja.

— Klāj vaļā, kamēr neesam tevi iebāzuši darvas katlā! — Sātans vēlīgi atļāva.

Jāpārkārto darvas cehs! Līdz pamatiem. Cehs neatbilst savam uzdevumam, nepilda plānu, turklāt kuru katru brīdi var sagāzties. Grēcinieku skaits nemitīgi aug, bet ceha jauda tā pati, apkalpojošā personāla štati tie paši, iekārtas novecojušas, pat kārtīgas dakšas meklēdams nesameklēsi. Tāpēc ierosinu...

Direktora dvēsele pacēla roku un sāka skaitīt uz pirkstiem:

— Pirmkārt, darvas cehs pagaidām jāslēdz. Otrkārt, ceha telpas ir jāpaplašina atbilstoši pieaugošajai slodzei. Treškārt, grēcinieku vārīšana jāmehanizē. Ceturtkārt, visi darbi jābeidz ne vēlāk par trim nedēļām. Kamēr notiks pārkārtošanās darbi, ierosinu mocīt grēcinieku dvēseles šādā veidā: gados jaunākajiem biežpiena sūkalas. Lai dzer, kamēr kļūst zaļi. Gados vecākajiem — aerobika. Lai vingro no rīta līdz vakaram un no vakara līdz rītam.

— Nu, bet ko tu par to saki? — Sātans vaicāja darvas ceha priekšniekam.

— Piekritu. Ļoti pievilcīgs ierosinājums.

— Tad pie darba! Un lai viss būtu, kā nākas! — Sātans uzsita ar plaukstu pa galdū.

Nelabais kopā ar direktora dvēseli atmu-guriski, klupdami krīzdami, izšāvās ārā no Sātana kabineta.

Dažu dienu laikā velni, iesaistījuši darbā arī grēciniekus, noārdīja darvas cehu līdz pamatiem.

Un ar to sākās ista velna būšana.

Pagāja trīs nedēļas, aizskrēja trīs mēneši, bet darbs nekustējās no vietas. Direktora dvēsele aizbrauca uz virszemi pie kāda sava laba paziņas, lai viņa kantoris sagatavo projektu, un jau iepriekš samaksāja lielu avansu.

Kā avanss, tā projekts pazuda, kā ūdeni iekrituši.

Elektroniskos darvas vārāmos automātus, nezin kur zagtus, arī nopirka zemes virsū.

Tie nedarbojās, visi bija galīgs brāķis.

Darvas ceha velni pagaidām bija ļoti apmierināti. Viņus tagad bieži sūtīja uz virszemi komandējumos — ceha rekonstrukcijas darīšanās.

Ragaiņi pagalam izlaidās. Komandējumos viņi apdzērušies slastījās apkārt, par sava ceha pārkārtošanu nerūpējās. Uzplauka kandžas kontrabanda. Velni stiepa uz pekli elles dziru, ietinuši pudeles vērsu ādās, uz kurām bija jāraksta cilvēku greki.

Uguns zem katliem sen vairs nekurējās, darva sastinga.

Pekle kļuva par velns zina ko. Gados jaunie grēcinieki nedzēra vis biežpiena sūkalas, bet ļurļaku, kas velniem bija daudz vieglāk dabūjams, jo nebija vajadzīgi nekādi fondi un norikojumi.

Gados veco grēcinieku dvēseles, ielīdušas klusos kaktiņos, snauda. Ar aerobiku viņu vietā labprāt nodarbojās jaunie. Jaunās grēcinieces tā grozīja dibenus, ka, uz viņām skatoties, pat velniem elpa aizrāvās.

Pulkēm vien viņiem pievienojās dvēseles no šķistītavas. Izzirdušas jautro muziku, tās nemeklēja durvis, bet līda iekšā pa žogā izlauztiem caurumiem.

Direktora dvēsele, ieslēgusies kabinetā kopā ar Nelabo, darvas ceha priekšnieku, noturēja apspriedi pēc apspriedes, sēdi pēc sēdes. Velnēni atspērušies stiepa ārā tukšas pudeles un veselīgiem groziem veda uz stikla taras pieņemšanas punktiem zemes virsū.

Peklē darijās dies zin kas.

Galū galā valodas par pārmaiņām nonāca līdz Sātanam. Pekles valdnieks izsauca darvas ceha priekšnieku.

— Ko tu man iesmērēji?! Sagraut pašu svarīgāko cehu! Nevis kārtīga pekļa, bet vis-tīrākā elle! — Sātans uzsita ar dūri pa darvas mucu. — Izmet to žūliku atpakaļ zemes virsū! Lai viņš darās tur!

— Nekas neiznāks, zemes virsū tādus tagad neņem pretī, — Nelabais godbijīgi aizrādīja.

— Kur tad lai viņu liek? Viņš taču... viņš mums visu pekli izpostījis! Šitāds vīrs ir briesmīgāks par atombumbu.

Darvas ceha priekšnieks brīdi padomāja un teica:

— Nobalsināsim viņu baltāku par eņģeli, pieliksim spārnus un ielaidīsim pāri sētai paradīzes dārzā. Viņš tā prot mest kažoku uz otru pusi, ka neviens neko nepamanīs. Turklāt viņam tur arī ir labi paziņas, reiz viņš esot ar pašu erceņģeli Gabrieli somu pirtī pie viena galda sēdējis...

IZRĀDE ŅUJORKAS OSTĀ

Savā laikā Heine rakstīja, ka «vācietis izturas pret brīvību kā pret parastu sievišķi, francūzis kā pret mīlāko, bet angļi kā pret likumīgu laulāto draudzeni».

Tiesa, nekas nav teikts par amerikāņu izturēšanos pret brīvību vai, pareizāk, par pašreizējās administrācijas izturēšanos. Tomēr tā ieies vēsturē kā klasisks apliecinājums tam, ka visbrīnīgākais piemineklis Savienotajās Valstīs ir Brīvības statuja.

Ir zināms, ka visu laiku, kopš pievaras ir pašreizējā amerikāņu administrācija, Brīvības statuja atrodas kapitālā remontā, un šis fakts izraisa drūmas pārdomas par pieminekli, kura attēls tiek publicēts laikrakstu pirmajās lapās un uz žurnālu spožajiem vākiem kā amerikāņu sabiedrības simbols.

Sai lietā ir viens liels «BET», kas izskaidro, kāpēc remonts ir tā ietilpīgs. Lāpīšanai, pat ja tiek lāpīts simbols, ir vajadzīga liela nauda. Ir aprēķināts, ka Ņujorkas ostā uzstādītās Brīvības statujas remonts izmaksās tikpat, cik viena spārnotā rakete.

Sai ziņā ir jātic amerikāņu administrācijai. Un, ja tā apgalvo, ka remontam naudas nav, tad tās tiešām nav vai arī ir citi svarīgāki simboli. Spārnotās raketes, piemēram.

Isi sakot, tika noorganizēta ziedojumu vākšana skolēnu vidū, kam bija jānodrošina amerikāņu simbola remonts. Simbols stāvēja un gaidīja, bet naudas nepietika.

Kļuva skaidrs, ka palīdzība meklējama citur. Un tā nāca no koncerna «Chrysler», kas piešķīra statujas remontam prāvu summu, par tiesībām uz tās ideālo daļu. To pašu darīja vēl sešpadsmit korporācijas, kuras nopirka pieminekļa dzelzsbetona pamatus un cokolus.

Kas attiecas uz lāpu, ko Brīvība tur rokā, to dāvināja kompānija «General Electric» par monopoltiesībām piegādāt simbolam elektrību. Žurnāls «Nation» rezumēja akciju pirkšanu ar vārdiem: «Korporācijas iekaro nacionālo pieminekli.»

Šā gada 3. jūlijā Brīvības statujas lāpai ir jāaizdegas. Viss ir paredzēts un izplānots. Lāpu aizdedzinās ar lāzera staru.

Jau iecelts arī svinību galvenais ceremonijmeistars, kurš darīja zināmu sabiedrībai, ka viņš ir zaudējis miljonus dolāru, jo atteicies vadīt kāzu režiju kādam Teksasas miljonāram, lai tikai varētu piedalīties brīvības lāpas aizdegšanā. Ceremonijmeistars ir tas pats misters Deivids Volters, kurš sastādīja Losandželosas olimpisko spēļu uzveduma programmu un no Olimpiādes iztaisīja šovinistisku teātri.

Naudas raušana jau ir sākusies. Kafējnīca «Liberty», no kuras paveras brīnišķīgs skats uz slaveno pieminekli, ir izpārdevusi uz sarīkojuma dienu visas vietas. Katra no tām maksā tikai tūkstoš dolāru.

Nezaudē laiku Gubernatora salas restorānā, kur ieradīsies oficiālās personas. Tur katra vieta maksā desmit tūkstošus dolāru.

Ir paredzēts, ka krāšņo sarīkojumu noskatīsies no sešiem līdz četrpadsmit miljoniem amerikāņu. Un katram no viņiem tas maksās piecdesmit dolārus...

Firma «General Electric» ir nodrošinājusi sev juridiskās tiesības uz lāzera staru, ar kuru tiks aizdegta amerikāņu brīvības lāpa.

Pie visa iepriekš minētā atliek piebilst vienu: misters Deivids Volters, galvenais ceremonijmeistars, tāpat nepalikis tukšā. Viņš par savām pūlēm saņems ne mazāk kā Teksasas miljonāra kāzās.

KAS GAN VISS NENOTIEK PASAULĒ

Amerikāniete B. Farmere nesen saņēma atļauju uzsākt studijas kādā Ņujorkas koledžā. Šajā sakarībā viņa teica:

— Visu savu mūžu sapņoju par iespēju studēt, bet līdz šim man nebija naudas.

Studentei ir 80 gadi.

tagad ir atradusi izeju: kādai angļu firmai ir pasūtītas palmas no plastmasas, kas turpmāk rotās Bahreinas dzīvokļa vietas.

Mānticīgie eiropieši un amerikāņi parasti mēdz izvairīties no skaitļa 13. Toties japāņiem šis skaitlis ir nekaitīgs — viņi nebaudās dzīvot viesnīcas 13. numurā vai braukt vilciena 13. vagonā. Toties viņiem liktenīgs var izrādīties skaitlis 4 vai 9. Pirmais skaitlis var būt par iemeslu nāvei, bet otrs — slimībai.

Mono Loreti friziersalons pašlaik ir pats elegantākais Itālijā. Meistars Loreti šeit veido vismodernākās frizūras: klienta matus nogludina pielīmē pie galvas, pārkļāj ar laku, un tad uz tiem, atkarībā no klienta gaumes, glezno kinovaigznes attēlu, draudzenes portretu vai vecmeistara gleznu kopiju.

Neparasts poligrāfisks izdevums parādījies Lozannā (Šveicē). Tas ir pazudošo mākslas darbu katalogs, kuru izdod starptautiska organizācija, kas nodarbojas ar nolaupīto šedevru meklēšanu. Katalogā blakus nozagto mākslas darbu reprodukcijām norādīti to īpašnieki, kā arī to firmu adreses, kas tiek turētas aizdomās par zagtu mantu uzpirkšanu un tālākpārdošanu.

Nesen Bostonas (ASV) pretalkohola biedrības biedri ierosinājuši atjaunot šā gadsimta sākumā pieņemto likumu, kurš paredz katru ieskurbušu personu turēt piesietu pie staba, kamēr atžilbst.

Vācijas Federatīvajā Republikā parādījusies jauna galda spēle bērniem. Uz kartona laukuma uzņemti seši kvadrāti ar bijušo koncentrācijas nometņu nosaukumiem: Mauthausena, Osvencima, Maidaneka, Būhenvalde, Dahava un Treblinka. Spēles dalībnieku uzdevums — ātrāk nokļūt no nometnes uz centrālo gāzes kameru.

Kā ziņo Reitera aģentūra, Perakas štata iestādes Malaizijā pieņēma lēmumu uzdāvināt visiem mullām zobu protēzes. Šāds lēmums pieņemts sakarā ar ticīgo sūdzībām par to, ka viņi ar grūtibām spējot saprast Korāna tekstus, ko lasa bezzobainie Allaha kalpi.

Itālijā nodibināta jauna asociācija. Tajā apvienojušies 300 meistari, kas nodarbojas ar gleznu viltošanu. Organizācijas vadītāji nolēma atvērt viltotu gleznu galeriju Kremonā un atklāti tirgoties ar viltojumiem. Uz gleznām tiek uzspiests zīmogs, kas apliecina, ka tā ir viltošanas mākslas kvalitatīvs ražojums.

ASV avīze «Cabby Inquirer» ievietoja šādu sludinājumu: «Rīt doktors Timotijs Spindlers lasīs lekciju par tēmu: «Vai pārmērīgs nogurums ir pārvarams!» Starpbrīdī klausītāji varēs atspirdzināties bufetē.»

Riodežaneiro (Brazīlijā) ielās katru rītu tiek novietotas melnas plāksnes, uz kurām jebkurš garāmgājējs drīkst rakstīt, kas vien viņam tīk. Šādā veidā pilsētas valde cer pasargāt no aprakstīšanas namu sienas, parku soliņus, liftu telpas un tā tālāk.

Seulas (Dienvidkorejā) policija pilnā kaujas gatavībā jau devās izklīdināt studentu demonstrāciju, kad izrādījās — tie ir astoņi tūkstoši jauniešu, kas stāv rindā pie kādas firmas ēkas. Iepriekšējā dienā laikrakstā bija ievietots sludinājums par dažām brīvām vietām šīs firmas štatos. Dienvidkorejā pašlaik katrs trešais augstskolu beigušais ir bezdarbnieks.

Palmas jau sen kļuvušas par silto zemju piekrastu eksotikas simbolu. Līdz šim šai ziņai nav veicies Bahreina, jo tur pārāk sausā klimata dēļ palmas neaug. Tomēr vietējā pārvalde

Šajā numurā karikatūras ir zīmētas pēc Valeriana Ardašova, Daiņa Breikša, Jāņa Briņķa, Ludmilas Bulikinas, Luda Danilāna, Armīna Lejiņa, Ziedoņa Lešinska, Imanta Melgaila, Uģa Mežavilka, Igora Palkova, Edvarda Rusmaņa, Tamāras Sergijenko un Andreja Vītes tēmām.

DUŠMANI.

V. GINUKOVS
«Krokodil», Maskava

— Saproti mani! Ja es uzklausišu tavu lūgšanu, man būs jāuzklausa visas!

«Punch», Londona

ĀRZEMJU HUMORS

«Szpilki», Varšava

— Vai tad neviena puikas jums nebija!

«Stāršel», Sofija

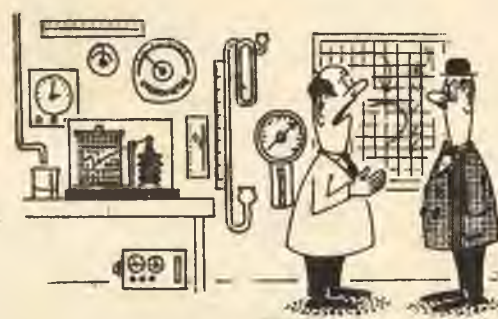
— Man ļoti sliktas vēstis jūsu dēlam, cēnītā! Rīt viņš var iet skolā!

«Billed Bladet», Kopenhāgena

— Jaunībā man bija draudzenītes, bet kāpēc, to nekādi nevaru atcerēties...

«Dikobraz», Prāga

— Ar šīs dārgās un ārkārtīgi sarežģītās aparātūras palīdzību varbūt izdosies paredzēt iespējamās laika pārmaiņas...

«Billed Bladet», Kopenhāgena

«Eulenspiegel», Berlīne

«Palante», Havana

33.
148

77129
30 kap.

- Šodien šefiem ir karsta apspriede.
- Kā tad, dala uz galviņām tēvoča Sema piešķirtos simt miljonus!

G. VINDEDZIS